

Imerajummi kræfteqarneq (Lymfekræft)

Imarisai

Saqqummersitsisooq: Neriuffiit Kattuffiat • 2012

Ilusaa siulleq, naqitnera siulleq

Ilioqqaasooq: Nuisi grafik

Assit: Johanne Olsen

Quppersakkamit uuminnga nutsigaaq: Lymfekræft

Nutserisooq: Else Noahsen Olsen

Kukkunersiuisooq: Johanne Olsen

- 2 Aallaqqaasiut
- 3 Imerajummi kræftip malunniutai qanoq ittuuppat?
- 5 Qanoq misissuisoqassava?
- 7 Qanoq napparsimatigaanga?
- 12 Katsorsaariaatsit qanoq ittuuppat?
- 19 Katsorsaariaatsinik allanik peqarpa?
- 21 Katsorsartinneq naammassippat qanoq pissaanga?
- 23 Ajorunnaarsinnaavunga?
- 24 Qanoq ililluni imerajummi kræfteqalersoqartarpa?
- 25 Nammineerlunga qanoq iliorsinnaavunga?
- 27 Oqaatsit allattukkat
- 28 Suut allat aamma atuarsinnaavakka?
- 29 Sumi siunnersorneqarnissannik ikiorneqarsinnaavunga?
- 32 Imerajuup ingerlanera qanoq ittuaa?

Aallaqqaasiut

Kræftimik nappaatip suussusersinera inunnut amerlanernut tupannartumik kinguneqartarpoq. Qisuariaatsit assigiinngitsorujussuupput. Amerlasuut annilaanganerujussuarmik tikinneqartarput, immaqalu nappaammik toqquteqarnissartik eqqarsaatigilertarlugu. Nappaatip suussusersinera inuit ilaannut iliuseqarnissamik sapilersitsisarpoq, tassani pissutaasarpog suut tamarmik tassanngaannaq siumut takuneqarsinnaanngitsutut aamma ingasappallaartutut misinnartarmata. Allat nappaammik qaangerniarnissaanut katsorsarneqarnissaminnullu pilersaarusiortutik aallartittarput.

Imerajummi kræfti nappaataavoq imaannaanngitsog. Katsorsaanerulli pitsaanerulersinneqarnissaa anguniarlugu ilisimatusarnikkut misissuisoqartuarpoq. Aamma katsorsarneqarsinnaanngitsumik nappaateqartunut kræftimillu ataavartumik nappaateqartunut.

Una atuagaaraq imerajummi kræfteqarnerit assigiinngitsut pillugit apequtigineqarsinnaasut akissutaannik imaqarpoq.

Aamma tassani sumi siunnersorneqarsinnaaneq allanullu ilittut nappaateqartunut attaveqarsinnaanerit atuarsinnaavat.

Nappaatit atugaaneri assigiinngillat, taamaattumik nappaatit pillugu apeqquteqarfigisinnaasatit tassaapput nakorsat peqqissaasullu ilinnik katsorsaasut, taakku nappaativit qanoq ittuuneranik akissuteqarfigilluarnerusinnaavaatsit.

April 2009

Imerajummi kræftip malunniutai qanoq ittuuppat?

Imerajummi kræftip malunniutai (aamma taaneqartartut malignant lymfom) allanngorarsinnaasarpot. Malunniut nalinginnaanerpaaq tassaavoq imerajuup sorujuarneqartarfiani pullannerit piffissap ingerlareernerani peeruneq ajortut. Qungatsimi, unerni aamma imeqqutammi erseqqinnerusarput sakissalli aamma naat iluaniillutik. Imerajuup sorujuarneqartarfii pullakaangamik qaqutigut annernartarput, aamma piaarinaatsoornerinnakkut aatsaat pullanneri paasineqakkajuttarlutik. Malunniutaasinnaapputtaaq piffissami siviruseruserummi unnukkut kiaguttarnerit, kissarneqarneq, amikkut ungilleruorneq, aamma sanigorneq.

Imerajuup sorujuarneqartarfii pullattoorneq aamma malunniutaasusinnaavoq kræftip sananeqaatai kræfteqarfimmit timip pisataanit allamit imerajunnut siaruassimaneranut. Tassani pineqarpoq metastase (siaruaneq). Assersuutigalugu iviangikkut kræfteqarnerit assigiinngitsut ilaanni imerajuup sorujuarneqartarfii unerniittut pullattoorsinnaapput.

Imerajuup sorujuarneqartarfii pullattoortarnerit kræfteqarnerinaanerani ersiutaanngillat. Imerajuup sorujuarneqartarfii illersuutitta ilagivaat, taakkulu pullattarput timimi aseruunnerit akiornialeraangagit – nappaatit perulunnartut kisimik tassani pineqanngillat.

Imerajummi kræftit assigiingitsut marluk

Imerajummi kræftit assigiingitsut amerlapput, kisianni uani annertunerusumik pineqarput assigiingitsut marluk: *Hodgkin lymfom aamma non-hodgkin lymfom*.

Hodgkin lymfom

Qallunaat nunaanni inuit 120 missaaniittut ukiumut hodgekin lymfomimik nappaateqalertarput. Nappaat pingaartumik ukiumikkut marlunnut avinneqarsimapput. Tassani naammattoorneqartarput – nukarliit (15-20-inik ukiullit) angajulliillu (55-iniit qummut ukiullit). Hodgkin lymfomip nalilerneqaatigarsapaa tassani sananeqaatit Reed-sternberg-inik taaneqartartut imerajuup sorujuarneqartarfiini pullattuni nassaassaasarmata. Sananeqaatit taakku lymfom-ini allaniinneq ajorput.

Non-Hodgkin lymfom

Qallunaat nunaanni Non-Hodgkin lymfomimik nappaateqartoqalikkejunnurusarpoq, tassani ukiumut 800-rujut missaaniittut nappaateqalertarmata. Nappaatip inuit 60-it sinnerlugit ukiullit eqqornerpaasarpai, kisianni qassiniluunniit ukiullit aamma taassuminnga nappaateqalersinnaasarput, aamma inunni nukarlerni meeqqanilu.

Non-Hodgkin lymfom imerajummi kræfteqartarnerit assigiingitsut arlallit ataatsimut taaguutigaa. Taamaammat nappaatip annikinnerusortarpassui immikkoortiterneqartarput, tassani malunniutit, nappaatip ingerlanera, katsorsaanerlu assigiingiaartorujussuullutik. Annikinnerit taakku marluk takkutikulanerusut tassaapput angisuunik sananeqaatilik B-celle lymfomer aamma follikulære lymfomer.

Non-hodgkin lymfom-ini saassussiumatuunik taaneqartartuni assersuutigalugu Burkitt lymfom-i sukkasoorujussuarmik uummarsinnaasarput, malunniutaallu tassangaannaq takkussinnaallutik. Unnuami kiguttarneq eqqaaneqakulasarpoq, sanigorneq, imerajuullu sorujuarneqartarfiini sukkasuumik alliaartortumik pullanneqalerneq, aamma nalinginnaasumik napparsimasutut misigisimaneq.

Malunniutit assigisai saassussiumatuunik taaneqartartuni annikinnerusuni angisuunik sananeqaatilik B-celle lymfom-imi aamma naammattoorneqartarput, allalli indolente lymfom-inik taaneqartartut, (tassa arriitsumik alliaartortut) malunnaateqalernissamut pileriartorneri malunnaateqartitsissanatik, imaluunniit amerlanngitsunik malunnaateqartitsisarlutik. Taamaattumik imerajummi kræftip nappaatit suussusersineqarnerani tupaallannartorujussuurtut misigineqartarpoq, amerlasuummi napparsimasutut misigisimaneq ajoramik.

Qanoq misissuisoqassava?

Imerajummi kræftip malunniutai arlallit, nappaatit allat malunniutaannut assingusinnaapput. Taamaattumik nakorsap oqaloqatigeqqaassavaatit, paasiniaarlugu allanik malunniuteqarnersoq, imaluunniit takussutissaqarnersoq, tassani kræfteqarnermik pasinaroqarnersoq takuniarlugu. Suli imerajummi kræfteqarnermik pasinnitoqarpat, taava assigiingitsutigut misissortissaatit. Tassani nappaat suussusersiniallugu, aamma imerajummi kræfti qanoq ittuunersoq paasiniallugu, ilaatigullu nappaat siaruaassimanersoq paasiniallugu. Taakku marluk tamarmik qanoq katsorsarneqarnissannut neqeroorfigineqarnissanni pingaaruteqarput.

Misissugassamik peersineq

Imerajuup sorujuarneqartarfii pullattunit misissugassamik peersinikkut (biopsi) imerajummi kræftip qanoq ittuunera paasineqarsinnaavoq. Misissugassamik tigusineq timip ilaanik qerititsinikkut annikitsumik pilattaanermi ingerlanneqartarpoq. Tassani imerajuup sorujuarneqartarfia peerneqartarpoq, kingornatigullu allisitsiummik misissorneqarluni.

Nakorsaq imerajuup sorujuarneqartarfisigut pullannilikkut annikitsuaqqamik pilanniliorluni qungatsimit misissugassamik tiguisarpoq

Imerajuup sorujuarneqartarfii pullappata, tassalu sumiiffinni tikiineqarsinnaanngitsuniillutik, assersuutigalugu ivianngini aamma nassat iluanniillutik, taava misissugassamik peersineq meqquteerannguaq atorlugu pisinnaavoq. Nakorsap ultralyd atorlugu misissugassamik piigassaq ujartarpaa.

Aap misissornera

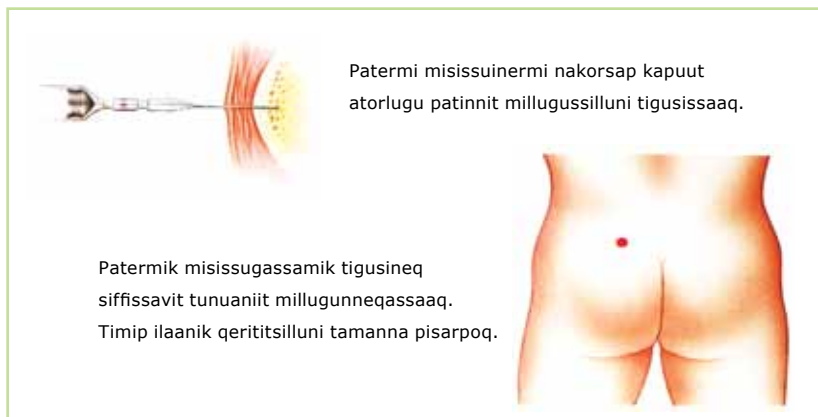
Aammik misissuinerup takutittarpaa, nappaat qanoq annertutiginersoq. Aap sananeqaatai, amerlassusai ajunnginnersut misissuinermi takuneqarsinnaaput, aamma tinguup tartullu ingerlaneri ajunnginnersut. Aammik misissuinerit tamarmik ajoquteqanngikkajuttarput. Aamma aammi sananeqaatinik kaanngartiterillunilu katiterisinnaasumik qanoq atsigisumik peqarnersoq immik-kut ittoq uuttorneqartarpoq(LDH). Aammi sananeqaatinik kaanngartiterillu-nilu katiterisinnaasup annertussusaa malillugu, nappaatip qanoq innera paa-sineqarsinnaavoq. Sananeqaatinik kaanngartiterillunilu katiterisinnaasooq nappaatip qanoq pinissaanik missiliuinermut aamma takutitsisinnaavoq.

Scanning (maligaasat atorlugit misissuineq)

Nappaativit suussusersineqannginerani aamma scannertillutit misissorne-qassaait. Scannerinerit assigiinngitsuupput: CT-scanning, MR-scanning, PET-scanning, aamma ultralydscanning. Tassani assak atorlugu imerajuup sorujuarneqartarfiinik pullattunik misissuinerup saniatigut scannerinikkut qulakkeerneqarnerusinnaavoq suli imerajuup sorujuarneqartarfiinik pullat-tunik allanik peqarnersoq. Scannerut atorlugu aamma nappaatip timimut al-lamut siaruaassimanersooq takuneqarsinnaavoq.

Patermik misissuineq

Imerajuup qinersii patermut ilaapput, taamaammat nappaat patermut sia-ruaassimanersooq takuniarlugu misissorneqartarpoq. Meqqummik patermi misissugassamik peersinikkut ingerlanneqartarpoq. Misissortinninni timivit ilaa qeritinneqassaaq. Qeritinneqareerpat patillu millussivigineqareerpat, sivikitsuaqqamik annernassaaq.

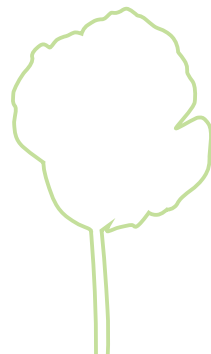

Qanoq napparsimatigaanga?

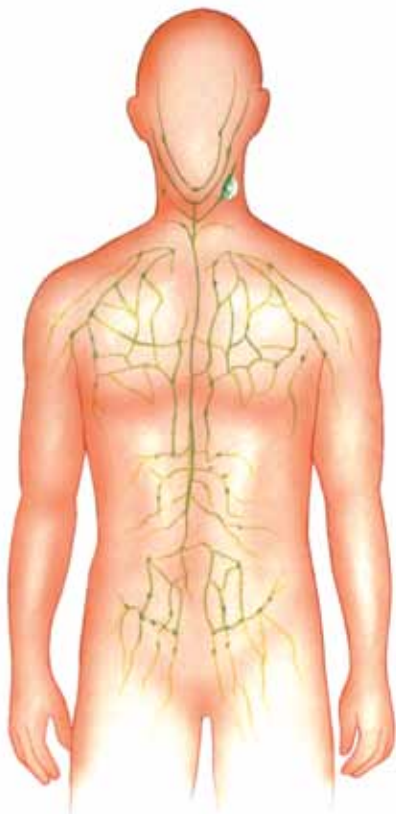
Ajorunnaarnissannut periarfissat nalilersorniarlugit aamma katsorsartinnerpit pitsaanerpaamik ingerlanissaa anguniarlugu nappaativit sumut killissimamera nakorsat ilisimasariaqarpaat.

Imerajumi kræfti sisamanik killiffilerlugu aggornilersussavaat, tassani nappaat timinni sumiinersoq, aammalu nappaat timip pisataanut allanut siaruarsimansoq takuniarlugu. Nappaat imerajummi avataaniluunniit inissimasinnaavoq, tassani aggornilersuinissamut paasissutissanik aallertoqarsinnaalluni.

Taassuma saniatigut killiffiit ataasiakkaat A-mi B-milu immikkoortiterneqarsinnaapput, tassani apeqqutaalluni kissarnejarnermik, sanigornermik, unuami kiakkertarnermik malunniuteqarnersoq.

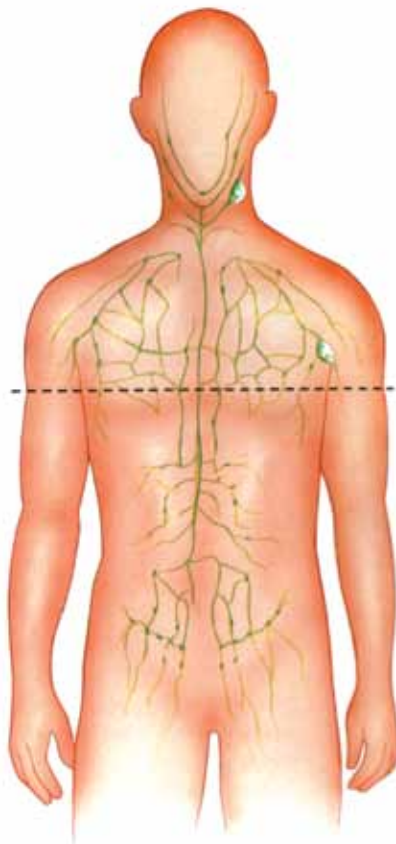

Killiffiit sisamat

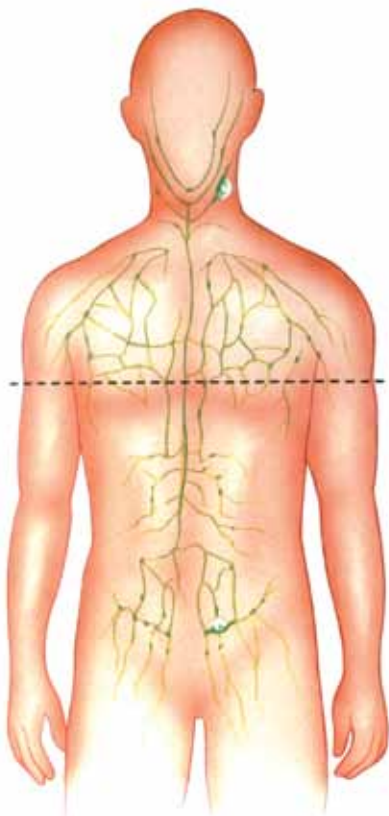
Killiffik 1

Timimi imerajummi sumiiffimmi
ataasiinnarmi nappaammik
eqqorneqarsimasoq.
Uani qungatsimiittoq.

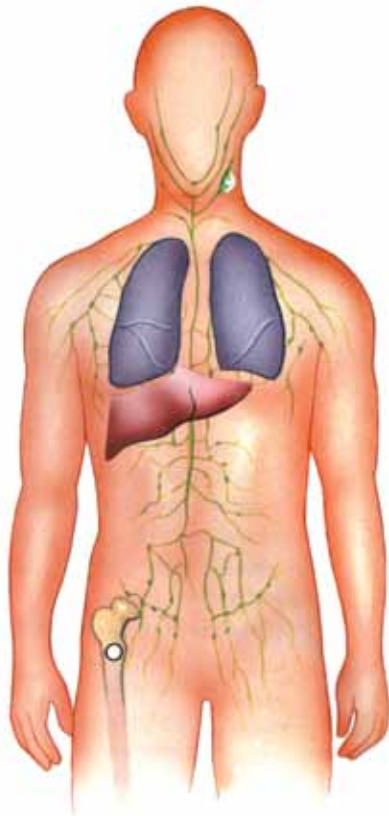
Killiffik 2

Imerajuit arlallit kanajaat nalaaniit-
tut nappaammik eqqorneqarsima-
sut. Kanajaat titarnernik
nalunaaqutsernikuupput.

Killiffik 3

Imerajuit kanajaami illugiillutik nappaammik eqqorneqarsimasut. Kanajaat titarnermik nalunaaqutsernikuupput

Killiffik 4

Nappaat timip pisataanut allanut siaruaassimasoq. Siaruaanneq puannut, tingunnut, saanernullu ingerlakkajunnerusarpoq.

Lymfom-it assigiinngitsut

Imerajummi kræftit annertunerusut iluanni, tassalu Non-Hodgkin aamma Hodgkin lymfom-ini napaatinik annikinnerusunik arlalinnik peqartarpoq. Na-korsarisat taakku pillugit aperisinnaavat. Aaku suussutsit assigiinngitsut al-lattorneqarneri:

Non-Hodgkin B-celle lymfom-it

- Prækursor B lymfoblast lymfom
- Småcellet lymfocytisk lymfom
- Lymfoplasmacytoidt lymfom
- Splenisk marginal zone lymfom
- Ekstranodalt marginal zone B-celle lymfom (MALT-lymfom)
- Nodalt marginal zone B-celle lymfom
- Follikulært lymfom
- Mantle celle lymfom
- Diffust storcellet B-celle lymfom
- Mediastinalt storcellet B-celle lymfom
- intravaskulært storcellet B-celle lymfom
- Primært effusions lymfom
- Burkitt lymfom
- Post-transplantation lymfoproliferativ sygdom (PTLD)

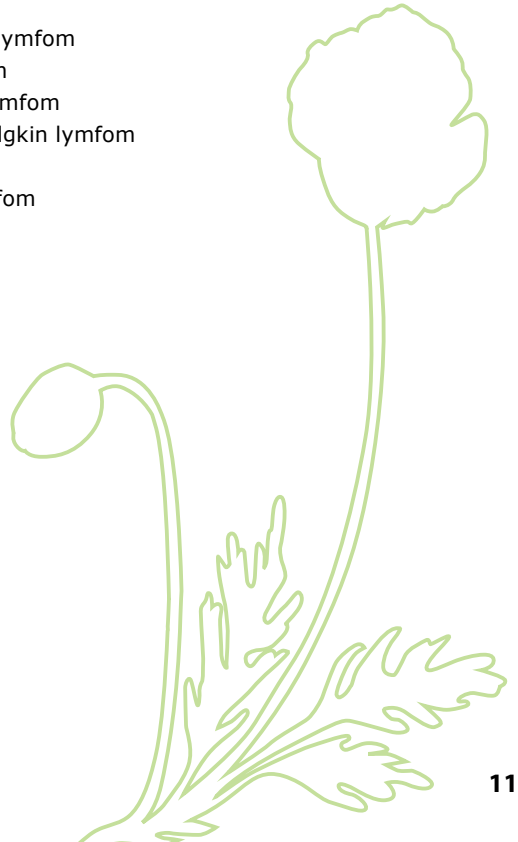
Non-Hodgkin T-celle lymfom-it

- Prækursor T-lymfoblast lymfom
- Blast NK celle lymfom
- T-celle lymfom (adult)
- Ekstranodalt NK/T-celle lymfom, nasal type
- T-celle lymfom af enteropati-type
- Hepatosplenisk T-celle lymfom
- Subkutant anniculitis-lign. T-celle lymfom
- Mycosis fungoides
- Sezarys syndrom
- Primært anaplastisk storcellet lymfom
- Perifært T-celle lymfom, uspecificeret
- Angioimmunoblastisk T-celle lymfom
- Anaplastisk storcellet lymfom

Hodgkin lymfomer

- Nodulær sklerose, klassisk Hodgkin lymfom
- Lymfocytrig klassisk Hodgkin lymfom
- Mixed cellularity, klassisk Hodgkin lymfom
- Lymphocyte depleteret, klassisk Hodgkin lymfom
- Hodgkin lymfom
- Lymfocyt prædominant hodgkin lymfom

Katsorsaariaatsit qanoq ittuuppat?

Imerajummi kræftip katsorsarniarnerani pissutsit arlallit apeqqutaasarput. Pingaartumik apeqqutaasarpooq, imerajummi kræfti qanoq ittuunersoq, ilaatigulli nappaatip malunniutai suunersut, aamma qanoq siammartigisimanagera, aakkut misissugassat, misissugassatullu allat piikkaat qanoq innersut, allanillu nappaateqarnersutit, katsorsartinnissannut annertunerusumik ajornakusoortitsisinnaasumik.

Katsorsaariaatsimik toqqaanissamut apeqqutaasarpooq suut anguniarneqassanersut: Nappaat katsorsarneqarsinnaava, imaluunniit ajungitsumik sunniutilimmik angusaqartoqarsinnaava, ajorunnaarsitsineq pinngikkaluarlugu? Imerajummi kræftit assigiinngitsorpaaluummata, katsorsaariaatsit ingerlanneqartarneri assigiinngiaartarpot, aamma napparsimasumut. Taamaattumik katsorsaaniissap ingerlannissaanut periarfissap paasilluarnissaa pisariaqarpoq.

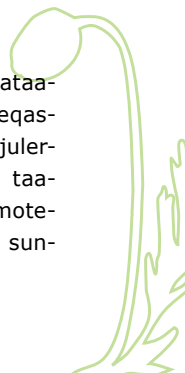
Lymfom-it ilaannut ajorunnaarsinnaasunut, aammalu katsorsaavigineqarsinnaasunut (pingaartumik Hodgkin lymfom aamma aggressivt non-hodgkin lymfom-imut) katsorsaaneq eqqumiiginarsinnaasumik qaammatini arlallianlunni sivilissuseqartarpoq.

Nappaat ajorunnaarsinneqarsinnaanngippat, katsorsaaniissaq pisariaqartuaannarneq ajorpoq, pissutigalugu nappaat ikittuinnarnik malunniuteqartarmat, ilaannilu soqassanani. Pisariaqavitsillugu katsorsarneqarnissannik neqeroorfigineqarsinnaajuannassaatit.

Katsorsaaniissaq pisariaqarpat, taava sakkukitsumik kemortissaatit imaluunniit akiuussutissaq antigen-imik ajattuisinnaasoq atorlugu katsorsartinnissat aamma pisariaqalersinnaavoq. Piffissap ilaani katsorsarteriarlutit, aamma piffissap ilaani katsorsartinnikkallartassaatit. Katsorsaanermit siunertaassaaq nappaatip unitsinnissaa, taamaalilluni katsorsarneqanngikkallarnissannut piffissaq sapinngisamik sivilunerpaatinniarlugu.

Kemoterapi sakkukitsoq

Kemoterapi sakkukitsoq nakorsaammik annikitsumik kræftip sananeqaataanut toqunartulinnut katsorsaalluni atorneqartarpoq. Iisartakkanik tunineqassaatit, taamaanngippat tarajulersuutikkut kusertitsivigineqassaatit. Tarajulersuut sulluliuvoq amitsunnguaq, taannalu taqqannut isertinneqassaaq, taamaalilluni nakorsaataannut akuliulluni timinni angalaarniassammat. Kemoterapi sakkukitsoq atorlugu imerajuup sorujuarneqartarfiinut pullattunut sun-

niutigisartagaa annertuumik angusaqarfiusarpoq, ilaatigullu akiuussutissamik antigen-imik ajattuisumik katsorsaaneq ilaqartinneqartillugu. Katsorsaaneq pingaartumik indolente lymfom-eqartunut tunniunneqartarpoq, asersuutigalugu follikulære non-hodgkin lymfom-itulli.

Kemortinnermi sakkukitsumi saniatigut sunniutaasartut

Kemortinnermi sakkukitsumi saniatigut sunniutaasartut ikittuarannguupput. Ilaasa meriangulaarneq, nalinginnaangitsumillu qasuneruneq misigisarpaat. Nutsat ilai katagarsinnaasarpup, kisiannili qaqutigorujussuaannaq nutsat tamarmik katagarsinnaasarlutik. Katsorsartinneq naammassippat nutsat naaqqissappup. Qaqutigorujussuaq patermi ingerlaarnerit sanngiillisinneqarsinnaasarpup, ima annertutigisumik aap procentiata appasillineranik kinguneqarsinnaasarluni, aammalu akiuussutissat appartarlutik. Amerlanerit ullunarni inuunertik atuinnarsinnaasarpup.

Kemortilluni katsorsarneqarnermi, akuleriissitsinikkut katsorsarneqarnermik ataatsikkoortitsineq

Katsorsartinninni nakorsaait assigiingitsut ataatsikkut pisassavatit, taakkulu iisartakkatut aamma akiuussutissamik antigen-imik ajattuisumik kuserfigitinnikkut katsorsarneqarnermi pisassallugit. Katsorsarneqarnermi napparsimmavimmi uninngatinneqartariaqanngilatit, taannalu sapaatit akunneri marluk pingasulluunniit qaangiukkaangata peqqittassavat – ataatsimut katilugit pingasuniit arfineq pingasoriarlutit katsorsarneqartassallutit. Taamaamat amerlasuut ullunarni inuunerminnik aallussisinnaasarpup.

Kemortilluni katsorsarneqarnermi, akuleriissitsinikkut katsorsarneqarnermi saniatigut sunniutaasartut

Kemortinnermi saniatigut sunniutaasartuni apeqquutaasarpup nakorsaait qanoq annertutigisut pisarneri. Nakorsaait pisavit annertussusaat annertusiartortillugu saniatigut sunniutaasartut annertunerulertarpup.

Piffissami sivikitsuinnarmi saniatigut sunniutaasartut tassaappup qa-soqqaneq, merianguneq, meriarneq, aamma nutsanik katagaaneq. Patermi ingerlaartut annikillisinnaappup, tassani aseruuttoornissamat qaninnerulerneq aamma aakilliorneq pisinnaalluni. Merianguneq sunnuteqarluartumik nakorsaaserneqakkajuttarpoq, katsorsartinnerlu naammassigaangat nutsat naaqqissinnaasarlutik. Aseruunneqalissaguit piffissap ilaani antibiotika-mik nakorsaaserneqassaait.

Pateq katsorsarteqqinginnermi pissusissamisut ileqqingikkallarsinnaasarpup. Taamaattumik imaassinnaavoq alliaartornermut amerlisaatinik

nakorsaaserneqartutit, taakku illersuutiniq sulilersitseqqissinnaasarput, taamalu pateq nutaanik sananeqaatiliorsinnaalersarluni. Ilaatigut aanaartoqarnerit aap akuanik issorsaait atorlugit aalersorneqaataasinnaasarput.

Katsorsartinnermit qaammatalunnguit qaangiunneranni uummatip ingerlaarnerata annikillinera sunniussinnaavoq. Taamaalinermit anersaartorniarnernup ilungersunarsinera aamma qasoqqaneq ersiutaassapput. Kemorte-reernermi uummatip sunnerneqarsinnaaneranut aarlerinaatit qanoq anner-tutigisumik nakorsaammik pisimaneq tassani apeqqutaasarpoq, aamma kemortinneq sorleq atorneqarsimanersoq apeqqutaalluni.

Kemortilluni katsorsarneqarnermi, akuleriissitsinik kingunerluutit

Qaqutigoorpoq uummatip ingerlaarnerata annikillinera ataavartumik pisar-mat. Taamaalinermit anersaartorniarnernup ilungersunarsinera aamma qasoqqaneq tassani ersiutaassapput. Uummatip ingerlaarnerata annikillinera nakorsaammik ikiorserneqarsinnaavoq. Kemortinnerup nalaani kakikkaalut-sitsisinnaavutit, pingaartumik assanni isikkannilu, tamanna pissuteqartar-poq sianiutit qinngarnarsineranik. Katsorsaaneq naammassigaangat qinngarnartut qaangiuteqqikajuttarput, inuilli ilaani peeqqinneq ajorlutik.

Kingunerluut taassallugu pingaaruteqartoq alla tassaavoq meerartaar-sinnaajunnartarneq, pingaartumillu angutit tassani eqqorneqakkajuttarput. Taamaattumik angutit inuusunnerit piumaffigerusuppagut, katsorsartinngin-nerminni anisuumik tuniseqqullugit. Arnani inuusunnerusuni maannakkuu-gallartoq misissorneqarpoq, mannissanik peersilluni qerititsisinnaaneq peri-arfissaqarnersoq.

Kemortilluni katsorsartinnerup ukiut arlalit qaangiutereernerani qaqu-tigoortorujussuarmik aakkut kræfteqalernermit allamilluunniit kræftimik nappaateqalersinnaanermik malitseqarsinnaasarpoq. Aarlerinaat annikitsu-ararsuavoq, aammali nappaammut kemo-inermi sunniutaasut iluaqutaane-riisa tassunga sanilliukkaanni iluaqutaaneruneri isiginiarnerusariaqarlutik.

Akiussutissamik antigen-imik ajattuisumik katsorsaaneq

Akiussutissamik antigen-imik ajattuisunik ineriartortitsisoqarnikuuvoq, taak-kulu lymfom-it sananeqaatannut ajortunut sunniuteqartarput. Akiussutis-samik antigen-imik ajattuisumik non-hodgkin lymfom-inik katsorsaanerit amerlasuut ilagiinnarpaat – taassumunnga peqatigitillugu kemoterapi. Indo-lente lymfom-inut siaruaassimasunut akiussutissamik antigen-imik ajattu-ismik katsorsaaneq kisimiitillugu atorneqartarpoq.

Napparsimasut ilaat piffissaq katsorsartiffisartik sivitsorneqarneratigut akiussutissamik antigen-imik ajattuisumik katsorsarneqartarput, taannalu taaneqartarpoq aserfallatsaaliulluni katsorsaaneq. Napparsimasunut, pi-

ngaartumik indolente lymfom-eqartunut kemortereernikunullu atorpeqartartoq. Nalinginnaasumik ukiuni marlunni qaammatit pingasukkaarlugit katsorsartittassaait.

Akiussutissamik antigen-imik ajattuisut, nakorsaat radioaktiv-iusoq peqatigitillugu aamma atorpeqarsinnaavoq (taaneqartarpoq radioimmuno-terapi). Taamaaliornikkut akiussutissamik antigen-imik ajattuisut saniatigut qinngortaannermi sunniutit angusinnaavaat. Katsorsaaneq taqakkut kapisinermi tunniunneqartarpoq, aamma peqqinnissaqarfimmi uninngasariaqanngilatit. Radioimmunoterapi aatsaat atorpeqartarpoq katsorsaanerit allat misilinneqarereeraangata.

Akiussutissamik antigen-imik ajattuisumik katsorsartinnermi saniatigut sunniutaasartut

Akiussutissamik antigen-imik ajattuisumik kapitinnermut atatillugu, sapigaqarnermut qisuariaammik pilersoqarsinnaavoq, taannalu kissarneqarnikkut aamma uulinnikkut takussutissartaqakkajuttarluni. Aamma illit meriannguneq, meriarneq, anillanneq, ungillerineq, qasuneq, niaqorlunnerlu misigisaqarfigisinnaavatit. Saniatigut sunniutaasartut nalunaaquttap akunnialunngu qaangiukkaangata peeqqittarput.

Qisuariaatsini ajornerusuni astma-mik nappaateqalernermik pilersoqarsinnaavoq, aamma kiinnakkut qungatsikkullu pullanneq, pollen-inik sapigaqarnermik malunniutit (høfeber) aamma piffissap ilaani aap naqitsinerata apparneranik kinguneqartarlutik. Aamma aappillersinnaavutit, imerajuullu qinersiini napparsimasuni annialersinnaallutit. Qisuariaatsit taakku aarleri-naataat annikillisinniarlugu, antihistamin-imik tunineqassaait, aamma akiussutissamik antigen-imik ajattuisumik kapineqannginninni binyrebark-hormon-imik ilaannikkuinnaq pisinnaassallutit.

Qinngortaalluni katsorsaaneq

Qinngortartilluni katsorsarneqarnermi kræftip sananeqaatai aserorterneqartarput, aamma imerajummi kræftimut sunniuteqarluartarami. Qinngortartinneq annernartoqarneq ajorpoq, qinngortartinnerillu tamarmik minut-

sialunnguani pisarlutik. Qinngartinnernit radioaktivinik sunnerneqarnaviangilatit.

Annertussutsit annikitsunnguakkuutaat arlaleriarlugit qinngartartillutit katsorsarneqassaait – sapaait akunnerisa marluk sisamallu ingerlanerini 10-lit 20-illu missaanni katsorsarneqartassallutit.

Kræfti killilimmik sumiiffimmiippat (killiffik 1-2-mi), taava napparsima-suni indolente lymfom-ilinni taamaallaat qinngartartinneq atorneqarsinnaas-saaq. Napparsimasut aggressive lymfom-illit aamma Hodgkin lymfom-illit kemortereersimagunik qinngartartillutik katsorsarneqartarput, kemortilin-ginnerminni nappaatigilersimasamikkut. Lymfom-ini siaruaassimasuni (kil-liffik 3-4-ami) katsorsaaneq kemoterapiusarpoq, imaluunniit akiuussutissa-mik antigen-imik ajattuisumik katsorsartittarlutik. Kemoterapiip kingorna aamma qinngortaalluni katsorsaaneq ilaatigut ilassutigineqartarpoq.

Qinngartartilluni katsorsartinnermi saniatigut sunniutaasartut

Qinngartartilluni katsorsartinneq saniatigut sunniutaasartunik kinguneqar-titsisarpoq. Tassani apeqqutaasarpog timinni sumi qinngortaasoqarsimaner-soq. Qinngortaavigineqartuni taamaallaat malitsigisaanik sunniuteqartitsi-soqartarpoq.

Annertussutsit annikitsunnguakkuutaat lymfom-inut qinngortaalluni katsorsaanermi atorneqartarput, taamaaliornikkut saniatigut sunniutaasartut sakkukitsunnguusarmata. Saniatigut sunniutaasartuni nalinginnaaner-paaq tassa ameq seqinermi uutarneqarsimasutuulli sunnerneqartarmat, tassa aappillersinnaagami annernalerlunilu. Nutsatit qinngartarneqartup nalaaniissimappata, taava nutsannik katagaasinnaavutit. Naaqqinnissaannut apeqqutaasarpog qanoq annertutigisumik nutsatit qinngartarneqarsimaner-sut, aamma qinngortaanerup annertussusaa.

Qanermi qisissiorfiit qinngortaavigineqartup nalaaniissimappata, taava ataavartumik qanit panertooqqajuannalissaaq, tamatumalu kigutivit puto-qalernissaannut aarlerinaateqartitsisinnaavoq. Qaneq, qungaseq, nerisallu aqqutaat qinngortaavigineqarsimappata, ameraasat aappillersinnaapput an-nerlalerlutillu, taamalu neriniarnermut ajornakusoortitsilersinnaallutik. Naavit nassallu iluata tungaanut qinngortaasoqarpat, meriangulersinnaa-vutit naarlulerlutillu. Nakasuk qinngortaavigineqartup nalaaniissimappat, taava quininni qasilititsisarsinnaavutit, quikulalerlutillu. Puaap ilaa qinn-gortaavigineqartup nalaaniissimappat, taava quersulersinnaavutit. Napparsima-sut ilaat qinngorfigitinnikkut puakktuffersoortarput katsorsartereernermi sap. akunnialunngui qaammatalunnguilluunniit qaangiunnerini. Binyrebark-hormon-imik iluaquserneqartarput.

Qinngortartilluni katsorsarneqarnerup kingunerluutai

Qinngortartilluni katsorsarneqarnerup saniatigut sunniutaasartut kingunerluutigisinnaasaasa takkuttarnerini apeqqutaasarpooq timip ilaani sumi qinngortarneqarsimaneq. Qinersip toqqusaat atinnguaniittup, timip inuussutis-sanik suliarinninneranut naleqqussaasusartoq, qungatsip qinngortarneqarneranit sulinera annikillisinneqarsinnaavoq. Ajornanngitsunnguamilli qinersip toqqusaat atinnguaniittup hormon-inik iisartakkatut pisassannik katsorsarneqarsinnaaluni. Qanermi qisissiorffit qinngortarneqarpata amerasaatit aappillersinnaapput annernalerlutillu.

Uummammik qinnguneq piffissaq ungasisooq isigalugu uummatip ingerlanerata annikillisinneqarnissaata aarlerinaataa annertusisinneqarsinnaavoq. Taamaammat katsorsaaniissami pilersaarusiortoqartillugu uummammut tunngasortaa peqqissaartumik pilersaarusiortifigineqartarpoq.

Qinngortartinnerup naammassinerata kingorna ukuiualuit ingerlareerneranni qaqutigorujussuaannaq aakkut kræfteqalernermik allamilluunniit kræftimik nappaateqalernermik nassataqartitsisinaavoq. Aarlerinaataali annikitsuararsuulluni. Aammali nappaammut qinngortaanerme sunniutaasut iluaqutaaneri tassunga sanilliukkaanni pitsaaneruneri isiginiarnerusariaqarlutik.

Pujortartarnerup qinngortaalluni katsorsaanerup sunniuteqarluarnissaa annikillissavaa.

Pujortartaruit pitsaanerussaaq katsorsartinninninni taamaatikukku.

Aavit sananeqaataanik tigusanik aalersuineq

Katsorsaaneq taanna (amma taaneqartartoq annertuumik kemoterapi-mik katsorsaajutigaluni sananeqaatinik tigusanik aalersuinerme) katsorsaaneruvoq kemoterapi-imik annertuumik atuinissamut periarfissaasoq. Autolog isumaqarpoq illit nammineq aavit sananeqaataanik tigusanik aalersuilluni katsorsaaneq. Sananeqaatinik tigusanik aalersuilluni katsorsaanerme annertuumik kemoterapiip atorneratigut patermi ajortunik aserorterisoqartarpoq, tasani katsorsaalinnginnerme aavit sananeqaataanik tigusereernikkut sakkor-

tuumik annertussusilimmik kemoterapi ator neqartarluni. Aak maskiinamik immikkut ittumut ingerlaartinneqartarpoq, taamaalilluni aavit sananeqaataanik tigusanik qerititsisoqarsinnaalluni. Pisariaqalerpallu ator neqarsinnaallutik.

Sakkortuumik annertussusilimmik kemoterapi atorlugu katsorsarteree-ruit aavit sananeqaataanit tigusat taqqakkoortillugit utertinneqassapput. Sapaatillu akunnialunngui qaangiuppata patermi ingerlaneq pilerseqqissallu-ni. Taamaaliornikkut sakkortuumik annertussusilimmik kemoterapi atorlugu patermik katsorsaannermi sunniutaasinnaasunut ajortunut akiuisoqassalluni. Sananeqaatinik tigusanik aalersuineq nappaateqaleqqinnermi ator neqartar-poq. Katsorsartinnerit tamaat peqqinnissaqarfimmi uninngatinneqassaait.

Aavit sananeqaataanik tigusanik aalersuiner- mi saniatigut sunniutaasartut

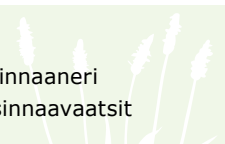
Saniatigut sunniutaasartut kemoterapiimik akuleriissitsilluni katsorsaaner-mut assingusunik sakkortuneruinnartunilli pilersoqartarpoq. Nujaarussinnaa-vutit, merianggorujussuarlutit, meriartarlutillu. Meriangguneq iluaqutissillu-arneqartarpoq, katsorsaanerlu naammassippat nutsat naaqittarlutik. Patip ingerlaarnera piffissami sivisuumi annikillisarpoq, aseruuttoornissamut, aa-naarneqalernissamut, aakilliulernissamullu aarlerinaatit annertusisarlutik. Aseruuttoornerit antibiotika atorlugu katsorsarneqartarput. Piffissami sivi-kinnerusumi tarajulersuutikkut inuussutissalersorneqarnissaq pisariaqaler-tarpoq. Aanaarnerit allat aalersuinikkut iluaquserneqartarput.

Aap sananeqaataanik tunisisunit tigusanik aalersuineq.

Allogen stamcelletarnsplantantion isumaqarpoq aap sananeqaataanik tuni-sisunit tigusanik aalersuineq. Qatanngummit arnamit angummilluunniit aam-mik assingunerusumik tunisisoqakkajunnerusarpoq. Autologiminngarnit katsorsaaneq qaqutigoorneruvoq. Nappaat nakkutigineqarluni katsorsaaner-mi ingerlanneqartarpoq, aamma katsorsaanerit allat misiliiffigineqareer-ne-rini ator neqartarluni. Aap sananeqaataanik tunisisunit allamit tigusanik aa-lersuinermi illersuutininik nutaanik peqalerneq nappaatip allatut pissuseqaler-sinnaaneramik arlaqartunik malitseqartitsisinnaavoq. Assersuutigalugu, tas-sani timimi illersuutit nutaanngitsut nutaallu imminnut sorsuutilersinnaasar-mata. Taanna katsorsaariaaseq qallunaat nunaanni sumiiffinni ataasiakkaani taamaallaat ingerlanneqartarpoq.

Sulisut ilinnik katsorsaasut oqaloqatigikkut

Saniatigut sunniutaasartut qanoq ilillutit annikillissinnaaneri pillugit sulisut siunnersuutininik ilitsersuinerinillu ikiorsinnaavaatsit

Katsorsaariaatsinik allanik peqarpa?

Misileraalluni katsorsaaneq

Misileraalluni katsorsaaneq ilisimatuussutikkut katsorsaariaatsimut nutaa-
mut misissuineruvoq, sunniutigisartagaali naqqa tikillugu suli iluamik paasi-
neqanngillat. Assersuutigalugu nakorsaat nutaap akuersissutigineqanngin-
nerani napparsimasunut nammineerlutik peqataarusuttunut misilittaagine-
qaqqaartarpoq.

Nalinginnaasumik maleruagassaqaqqanngilaq kina katsorsaaniikkut misile-
raanermut akuersaassanersoq. Ilaatigut kræftip qanoq ittuunera aallaavigi-
neqartarpoq aamma nappaatip suussusersiniarnerata nalaani katsorsaa-
soqassanersoq, imaluunniit kræfteqaqqilernermi katsorsaaniissaq aallartin-
neqassanersoq. Aamma apeqqutaatinneqartarpoq tinunerup qanoq atsigi-
nera siaruaassimanageralu. Aamma apeqqutaasarpog siusinnerusukkut katsor-
sarneqarsimaneq.

Misileraalluni katsorsaanermi aalajangersimasumik pilersaarusiortoqar-
tarpoq (allattaaveqarluni) napparsimasut qanoq amerlatigisut katsorsartis-
sanersut, qanorlu katsorsaaneq siviisutigissanersoq il. il.

Atuagaaqqami **“Kliniske forsøg”** (nakorsaaserinermi misilittaanerit) atuakkit
aamma takuuk www.cancer.dk/forsog

Misileraalluni katsorsaaneq

Misileraalluni katsorsaaneq katsorsaaneruvoq suli misileraaffigineqanngitsoq imaluunniit suli iluamik uppersarsineqanngitsoq. Katsorsaanermi qaqutiguinnaq allattaavilersortoqartarpoq, aamma inunntut katsorsarneqarnissamut periarfeerutivissimasunut atortinneqartarluni. Siunertarineqarpoq kræftimik napparsimasut inuunerminnillu navianartorsiortut piviusoq aallaa- vigalugu sapinngisamik ajunnginnerpaamik katsorsarneqarnissaat.

Misileraalluni katsorsaaneq kræfteqartunut immikkoortortaqaarfimmi anertuumik immikkut ilisimasaqartuni aammalu ilisimatusarnermut immikkoortortaqaarfimmut attuumassuteqartuni ingerlanneqartarpoq. Peqqinnissaqarfimmi nakorsap peqqinnissamut qullersaqarfik aqutugalugu napparsimasut katsorsartinnissamut tassunga innersuussutigisarpai. Suliamullu paa- sisimasaqartunut ataatsimiititaliap peqqinnissamut qullersaqarfik misileraal- luni katsorsaannissaq pillugu siunnersuuteqarfigisarlugu.

www.cancer.dk/eksperimentel (misileraaneq) aamma

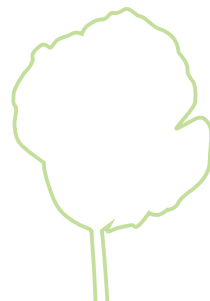
Østdanmarkimi kræftip immikkoortortaqaarfiisa peqatigiiffianni
takuuk (SKA) www.skaccd.org

Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsaaneq

Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsaaneq katsor- saariaasiuvoq peqqinnissaqarfimmi nakorsat nalinginnaasumik neqeroorutigi- neq ajugaat. Innersuussutigineqarsinnaanngilaq katsorsaannissamut neqe- roorutit akuerisaasutaaq naaggaarnissaat. Kisianni illit nammineerlutit ne- qeroorummik allamik ilassuteqarnissannik toqqaasinnaavutit. Maluginiartari- aqarpalli periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsor- saanermi qaqutiguinnaq iluatsittoqartarmat, taamaattumik iluaqutissartaa- nik saniatigullu sunniutaasartunik qulakkeerlugu ilisimannittoqanngimmat aamma ilisimasariaqarpat. Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut ilaasa peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnerit sunnersinnaavaat. Taamaattu- mik nakorsavit tunniussaaniit allaanerumik katsorsarneqaleruit nakorsari- savit oqaloqatiginissaa pingaaruteqarpoq.

www.cancer.dk/alternativ (qinigassaq alla)

Katsorsartinneq naammassippat qanoq pissaanga?

Nalinginnaasuvoq katsorsartereernerpit kingorna nukillaangaguit qasusutullu misigisimallutit. Napparsimasorpassuit tamatuma saniatigut kingunerluuteqartarput, tamannalu inuunerminni sungiunniartussaavaat. Katsorsartinnikut ilaasa nuna kaajallallugu kræfti pillugu siunnersuisartut ikiuniarnerat tapersersuinerallu atoraangamikku iluaqutigisartorujussuusarpaat Piginnaangorsaqqittarfiup Dallund-ip neqeroorutai.

Nakkutiginninneq

Katsorsartinnerpit naammassineraniit immikkoortortaqarfimmi katsorsarfigisanni akuttunngitsunik nakkutigisaallutit misissortittassaait. Misissortikiartorninni malunniutit pillugit aperineqartassaait, aamma misissuinerup aaviinerullu nalinginnaasup saniatigut scannertittarnissat pisariaqartassaaq. Nakkutigisaaneq ukiuni tallimani ingerlanneqassaaq, kisianni lymfomini indolente-usuni nakkutiginninneq inuunerup sinnerani ingerlanneqartarpoq.

Malunniutit uku eqqumaffigissavatit

- Imerajuup sorujuarneqartarfii piffissami sivisunerusumi pullannersut
- Kissarneqarneq
- Piffissami sivisunerusumi unnuami kiaguttarnerit akornusersuisut
- Nassuiarneqarsinnaanngitsumik sanigorneq
- Timimi tamarmi ameramik ungillerineq

Taamaattoqarnerani nappaatip uteqqinneranik ilimasuttariaqangilaq, kisi-anni qanimut misissuisoqartariaqartassaaq.

Nakkutigineqarlutit misissortikulagaluaruilluunniit, malunniutinik nutaa-nik saqqummertoqarpat, imaluunniit ernumassuteqaruit, taava nakorsarisat saaffigissavat.

Kræfteqaleqqinnissamut annilaanganeq

Katsorsartinnerit naammassimmat taava ima paasineqassanngilaq illit kræftimik napparsimasutut imaluunniit ilaqutaasutut nappaat puigorluinnassagit inuunerillu siornatigut inuunerisimasattut ingerlateqqissinnaallugu. Kræftimik napparsimanikut kræfteqaleqqinnissaminnut annilaangassuteqartartut amerlapput, timimillu qanoq innera eqqummaariffiginerulertarlugu.

Illit aamma taamatut annilaangassuteqaruit, immaq iluaqutaasinnaasaaq nakorsarisat ernumanerit pillugu oqaloqatigigukku. Kræfteqarlutik napparsimanikut misillitagaat aamma iluaqutigisinnaavatit. Kræftimut akiuiniartut attaveqarnissannut ikiorsinnaavaatsit, assersuutigalugu imerajummi kræfteqarlutik napparsimasut attaviinut.

Kræftimik nappaateqaaqilersumut katsorsaaneq

Indolente lymfom-eqaleqqittoqarnerani katsorsaanissamut nutaamut aal-lartinnissaaq utaqqimaarneqarallartarpoq, tassani sanigornermik, qasoqqa-nermik, imaluunniit unnuami kiaguttarnermik malunniutit takkunnissaasa tungaanut. Ilaannikkut lymfom-i katsorsaannermi atorneqartumut akiuussin-naalertarpoq, taamaattumik katsorsaariaatsimik allamik taarsiinissaaq pisari-aqalertarluni. Taamatut pisoqartillugu katsorsaanissamik sakkortunerusu-mik nassaartoqartariaqartarpoq, aamma nappaatip arlaleriarluni uteqattaar-nerata kingorna katsorsaanissamut periarfissat ajornerulerneru nassueruti-gisariaqaraluarpataluunniit.

Ajorunnaarsinnaavunga?

Kræfteqalersimanermik kalerrinneqarneq amerlanerit tupassutigisarpaat. Amerlasuut toqunissartik ingerlaannaq eqqarsaatigeqqaartarpaat. Imerajummi kræfti nappaataavoq sualuttoq. Nappaatip qanoq pinissaanik missiliuinermi apeqqutaasarpog kræfteqalerninniit qanoq siusitsigisumi nappaativit suussusersineqarnera, aamma katsorsarneqalenera, kræfti tamaat peerneqarsinnaanersoq, aamma nappaat siaruaassimanersoq.

Ajorunnaarsinnaaninnut periarfissat nappaativit killiffia apeqqutaatillugu takuneqarsinnaasarpog. Imerajummi kræfteqarlutik napparsimasut siunisami qanoq iliorsinnaanerannik tunngasut ataani atuarsinnaavatit. Pingaaruteqarpog eqqaamassallugu nalunaarsuusiorneq illit qanoq inninnik nalilisuunngimmat.

Nalunaarsuusiorneq qanoq oqariartuuteqarpa?

Nalunaarsuusiorneq inunnut arlalinnut naatsorsuusaaavoq, inunnut ataasiakkaanuunngitsoq. Nappaatip qanoq pinissaanik missiliuineq arlalinnik pisuteqartarpog. Siullermik lymfom-it annikinnerit takuniarneqartarput, aamma aaversinnernit arlaqartunit inernerit, nappaatillu killiffia. Tassani takuneqarsinnaalertarput nappaatit allat, pisoqaassuseq, kiisalu nalinginnaasumik inissimanermi takussutissat. Napparsimasog angalaarnersoq, imminut ikiorsinnaanersoq, aamma qanoq sivistutisumik nalasarnersoq paasiniarneqartarpog. Taanna taaneqartarpog performance status. Aggressive lymfom-it pineqartillugit, nappaatip suussusersineqarneranit ukiuni tallimani inuunissaq 50 procentit missaani ilmagineqartarpog. Kisianni 90 procenti-miit 25-30 procentinut allanngoraateqartorujussuusarpog.

Indolente lymfomimik nappaatillit napparsimalernermit ukiut qulit qaangiunnerini 50%-t suli inuusarput. Nappaat timip ilaani ataasiinnarmiippat sisamararterutaasa missaat peqqissivissinnaapput.

Napparsimasut hotgkin lymfom-illit 85 procentiisa ukiuni tallimani inuurnerat nalinginnaasuusarpog, pisunili tamani killiffilersuinerup inernerit ataasiakkaani nappaatip qanoq pinissaata missiliorneranut tunngaviliisusarput.

Qanoq ililluni imerajummi kræfteqalersoqartarpa?

Pisuni amerlanerpaani sooq imerajummi kræfteqartoqartarnersoq ilisimaneqanngilaq. Taamaallaat imerajummi nappaatit annikinnerit ataasiakkaat sumik pissuteqarnerisa paasinissaannut periarfissaqarsimalluni – assersuutigalugu aqajaqqumi MALT-non-hodgkin lymfom-imik taaneqartartumi, naami aanaartoqarnermi bakteriat aseruunnermut pissutaasartut paasineqarnikuulluni. *Helicobacter pylori*.

Imerajummi kræftip ineriartornerata, aamma akiuussutissat annikillinerisa akornanni ataqatigiittoqarneranik attuumassuteqartoqartoq isumaqartoqarpoq. Assersuutigalugu nappaat qaqutigoortumik inunnguuserineqartarpoq, imaluunniit timip pisataanik nuussinerni (assersuutigalugu tartumik nuusinikkut) imaluunniit HIV-imik aseruuttoornermi.

Nappaatinik allanik peqartoqarnera, soorlu timip ipiutaasartai katigussisuni, imaluunniit sukkornermi imerajummi kræfteqalernissamut aarlerinaateqartitsisarput. Misissuinerit ilaasa takutippaat orsoqarpiangitsunik nerisaqarnerup, aamma naatitartoruloornikkut nappaatip ineriartornissaanut aarlerinaatit annikillissittaraat.

Nammineerlunga qanoq iliorsinnaavunga?

Kræftimik napparsimasorpassuit nammineerlutik iliuseqarnissartik ujar-tortarpaat. Nerisatigut, timikkut sammisat, tupa imigassarlu, taakkuupput iliuseqarfusinnaasut.

Nerisat timikkullu sammisat

Kræftimik napparsimasut sanigukkajuttarput. Piffissap ilaani illigisaqanngi-neq nuanniilliuutigisaramikku, meriannguneq, iisiniarnermikku ajornaku-soortitsineq, allallu naat inalukkallu aqquataasigut ajornartorsiutit pilersar-mata. Inunnit nappaateqanngitsuninngarnit peqqinnarnerusunik nerinerusa-riaqartarput, ima paasillugu nerisassat protein-eqarnerusut orsoqarnerusul-lu nerinerusariaqaramikkit. Nakorsaq peqqissaasorluunniit siunnersorneqar-nissannik aperikkit.

Katsorsartinnerup nalaani kingornalu timikkut sammisaqartarneq amer-lasuunit assorsuaq nuannaarutigineqartarpoq, timikkut tarnimikkullu iluaal-latsitsinerusutut misigisimalersaramik. Qanoq iliornissat pillugu, suullu sam-missagukkit pitsaanerusoq nakorsarisat oqaloqatigiuk.

www.cancer.dk/madtilkraeftpatienter

(kræfteqarlutik napparsimasunut nerisassat) aamma

www.cancer.dk/motiongavner (Aalasarneq iluaqutaavoq)

Pujortartarpit?

Imerajummi kræfteqaruit pujortartarlutillu, ajunnginnerusaaq pujortarta-runnaaruit. Pujortartaruit katsorsartinninnut sunniuteqarsinnaavoq, taa-maalilluni pilatsinninni qinngortartillutillu katsorsartinninni nappaatip allatut pissuseqalerneranik arlaqartunik pisoqarsinnaagami. Aamma pilatsereer-nerpit kingorna ikivit maminniarneranut ajornakusoortitsinerusaaq. Pujor-tartarneq pissutaalluni ulluni arlalinni peqqinnissaqarfimmi uningasinnaa-vutit, tassani nappaatip allatut pissuseqalernera pissutaalluni.

Qallunaat nunaanni pujortarunnaarnissannut akeqanngitsunik atortus-sannik pisinnaavutit, aamma Stoplinie-mi pujortarunnaarnissannut siunners-orneqarsinnaallutit, tlf. -45 80 31 31 31-imut sianerlutit. Kommunet arlallit aamma nakorsaataasiviit pujortarunnaarniarnermut neqerooruteqartarput.

Pujortarunnaarnissannut ikiorneqarusuppit?

Pujortarunnaarniarneq sapernartarpoq. Pingaartumik napparsimaleruttornerup nalaani. Kræftimut akiuiniartut piffissami 2008-2009 ilangullugu misiliummik napparsimasunut katsorsartittunut pujortarunnaarnissamut ikiuiniarluni neqerooruteqarpoq. Oqarasuaatikku namminerluunniit ornigunnikkut pissarsiarineqarsinnaallutik.

Imigassartorpallaarpit?

Inuit imigassamik annertuallaamik atuisut pilatsinnerminni nappaammik allatut pissuseqalertarnernik amerlanerusunik peqalersarput, assersuutigalugu aseruuttornerit, uummatikkut aamma puakkut ajornartorsiuteqalernerit, kiisalu aanaalernissamut aarlerinaatit annertunerulernerit aamma ikit allatut pissuseqalersinnaallutik. Inunnit imigassartunnginnerusunit sivisunerusumik uninngatinneqartarput. Innersuussutigineqarpoq katsorsartinnerup kingorna imigassamik imerpallaannginnissaq, tassalu killissarititaa-sunik qaangiinaveersaarnissaq.

Kalaallit Nunaanni kommunimi allaffik aqputigalugu katsorsarneqarnissaq qinnutigineqarsinnaavoq.

Imigassartortarnerup allanngortinnissaanut ikiorneqarusuppit?

Imigassartortarnerpit allanngortinnissaanut ikiorneqarnissat pisariaqartikkukku, taava katsorsarneqannginninni peqqinnissaqarfiup nakorsavilluunniit siunnersorlutit tapersorsorlutilluunniit ikiorsinnaavaatit. Aamma paasissutisat siunnersuutillu pissarsiarisinnaavatit uani: www.hope.dk imaluunniit ALKOlinie-mut oqarasuaat +45 80 33 06 10-mut sianerlutit, taakku akeqanngitsumik kinaassutsimillu isertuussillutik oqarasuaatikku siunnersorsinnaavaatsit aamma imigassamik ajornartorsiuteqarninnik qaangiiniarninni taper-sorsorsinnaavaatsit.

Peqqinnissamut qullersaqarfiup imigassat amerlassusissaannik innersuussutigisai

- Arnanut sap. ak. annerpaamik immiaaqqat arfineq-marluk
- Angutinut sap. ak. annerpaamik immiaaqqat 14-it
- Annerpaamik tulleriissillugit imigassat tallimat

Oqaatsit allattukkat

Biopsi: Vævsprøve. Misissugassamik peersineq.

CT-scanning: Tarrasuinnikut misissuineq immikkut ittoq, tassani tarrarsuilluni assilisat arlallit qarasaasiakkut misissorneqartarlutik.

Follikulære lymfomer: Non-hodgkin lymfom-i annikinerusoq, takkutiku-lanerusut tullii, tassani nalinginnaanngitsunik malunniuteqartitsisartoq, soorlu qasuneq, unnuami kiagunneq, sanigorneq, aamma kissarneqarneq.

Hodgkin lymfom: Lymfekræft-it pingaernerit marluk.

Immunforsvar: Timip aseruunnernut sananeqaatinullu ajortunut akiuussutissartaa.

Kemoterapi: Nakorsaammik katsorsaaneq, tassani kræft-ip sananeqaataanik toqoraaneq.

Knoglemarvsundersøgelse: Patermi sananeqaatinik allisitsiummik misissuineq.

LDH: Sananeqaatinik kaanngartiterillunilu katiterisinnaasoq, taaneqartartoq: lactat-dehydrogenase, taassuma nappaatip sulinera, nappaatillu pinissaanik missiliuineq paasinarsisinnaavaa.

Lymfe: Imertaq, timip imerajuisigoorluni ingerlaartartoq.

Lymfeknuder: Aamma taaneqartartut imerajuup qinersii. Timip akiuussutissaata ilagaa.

Malignt lymfom: Imerajummi kræftip taagutaa alla.

Metastaser: Kræftip sananeqaatai kaanngarnikkut timimi allamut tinunernik pilersitsisinnaasut. Taakku taaneqartarput metastaser. Metataster kræftetulli taassumatut ittuuvoq. Kræftimik nutaamik allamik nappaateqalersitsisuunngitsoq, assigisaali.

MR-scanning: Aamma nuannaralugu taaneqartarpoq assiilivik kajungerisalik. Tassani napparsimasoq sakkortuumik kajungerisalimmut pisinneqartarpoq. Radiop maligaasai nalinginnaasut timimut nassiussornerisigut akisuanerata nalunaarsornerisigut nassiussuina qarasaasiap timip iluata ilaa nikinganeqanngivissumik assinngortissinnaavaa.

Non-hodgkin lymfom: Lymfekræft-it pingaernerit marluk.

PET-scanning: Assit atorlugit misissuineq, tassani nalunaaqutsikkanik radioaktivusunik imerpalasunik atortoqarluni ujaasineq, kræfteqarneranik sumiinneranillu takutitsisinnaasoq.

Storcellede B-celle lymfomer: Saassussiumatuunik taaneqartartuni annikinnerusuni angisuunik sananeqaatilik B-celle lymfom-i.

Ultralydsscanning: Timip iluanik misissuineq, maligaasat tusaaneqarsinnaanngitsut atorlugit.

Suut allat aamma atuarsinnaavakka?

Kræftimik nappaateqartunut atatillugu atuagaaqqanik atuarlugit iluaqutaa-sinnaasunik Kræftimut Akiuiniartut arlalinnik saqqummersitsinikuupput.

'Kræfteqalerpunga – qanoq iliorsinnaavunga?'

'Qanigisaasutut inuuneq – kræfteqarluni napparsimasup saniani'

'Kræftimik nappaateqartutut pisinnaatitaaffit'

'Kræfti atoqatigiinnerlu'

'Timimik misiliuteqarnerit'

'Nakorsaq aperiuk'

**'Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit
katsorsartinnissat eqqarsaatigaajuk?'**

'Ataata suna nappaatigaajuk?'

(Atuagaaqqat angajoqqaanut saaffiginnissuteqarpoq, aamma anaanamut).

Atuagaaqqat www.cancer.dk/webshop imaluunniit oqarasuaat +45 35 25 71 00 atavigalugit inniminnerneqarsinnaapput.

Aamma internettimi www.cancer.dk/lymfekraeft nappaatit pillugu an-nertunerusumik atuarsinnaavutit. Kræftimut Akiuiniartut nittartagaanni www.cancer.dk aamma katsorsartinneq, ilagisat, pinaveersaartitsineq ili-simatusarnerlu pillugit paasissutissanik tamanik peqarpoq. Aammattaaq kræftimik napparsimasut allat qarasaasiakkut chatteqatiginissaannut periar-fissaqarpoq www.cancer.dk/debat

Nunani allani nittartakkat

CancerBACKUP Europami kræfti pillugu paasissutissiisartutut nittartagaa si-uarsimanerpaanut ilaavoq: www.cancerbackup.org

National Cancer Institute (NCI) amerikami peqqinnissaqarfiup ministeeriaata kræftimut suliniaqatigiiffissuaraa: www.cancer.gov

Sumi siunnersorneqarnissannik ikiorneqarsinnaavunga?

Qallunaat nunaanni kræftimut akiuiniartut nuna tamakkerlugu illoqarfinni assigiinngitsuni kræfti pillugu siunnersuisarpoq.

Tassunga sianernikkut namminerluunniit takkullutit siunnersorneqarsinnaavutit. www.cancer.dk-mi siunnersorneqarsinnaavutit ilitsersorneqarlutilluunniit, imaluunniit kræftliniemut sianernikkut. Kræftimut akiuiniartut kræftimik napparsimasunut ilaqutaanullu oqarasuaatikkut siunnersuisarfigaat, sianernerlu akeqanngilaq.

Imerujummi kræfteqarlutik napparsimasunut attaveqarfiit kræfti pillugu siunnersuisartut København-imiittut aqutigalugit oqarasuaat +45 35 25 77 00-imut attavigineqarsinnaapput, imaluunniit nittartagaq: www.cancer.dk/patientforeninger attavigalugu.

Oqarasuaatikkut siunnersuisarfiup kræftliniep ammasarfii

Ulluinnarni 9.00-21.00

Arfininngorneq – sapaat 12.00-17.00

Nalliuttuni matoqqasarpog

Oqarasuaat +45 80 30 10 30

Kræfti pillugu siunnersuisarfiit

Kræfti pillugu siunnersuisarfik ilinnut qaninneq uani nassaarisinnaavat www.cancer.dk/kraeftraadgivninginger imaluunniit Kræftimut akiuiniartunut sianerlutit oqarasuaat 35 25 75 00.

LYLE - Napparsimasut Imerajummi kræfteqartut, aamma aakkt kræfteqartut peqatigiiffiat

Napparsimasut peqatigiiffiat Lyle kræftimik napparsimasunut siusinneru-sukkullu kræfteqarnikunut ilaqutaanullu tapersersuiniartuuvoq. Uani illittut nappateqartunik nappaateqarsimasunillu allanut attaveqarsinnaavutit. Peqatigiiffimmuut tunngasunik www.cancer.dk/lyle-mi annertunerusumik atuarsinnaavutit. Aamma peqatigiiffiup siulittaasua, Jytte Gamby e-mail-ikkut attaveqarfigisinnaavat: jytte@lyle.dk imaluunniit uunga sianerlutit: +45 43 90 54 50

Piginnaangorsaqqittarfik Dallund (RehabiliteringsCenter Dallund)

Qallunaat nunaanni piginnaangorsaqqittarfimmi Dalund-imi kræfteqarlu-tik napparsimasut pikkorissariarnissaminnut periarfissaqarput, aammalu sunniivigineqarsinnaallutik, nappaateqareernermillu kingorna ingerlariaqqin-nissaminnut nukissanik nutaanik aallerfigisinnaallugu. Aamma ilisimatusar-nikkut ingerlatsiviuvuq, piginnaangorsaqqinnermut tunngasunik ilisimalik-kanik nutaanik tigooqqaasunik. Dallund-imi najugaqarnissannut najukkat aqputigalugu qinnuteqarsinnaavutit.

Dallundsvej 63

5471 Søndersø

Tlf.: +45 64 89 11 34

E-mail: dallund@dallund.dk

www.cancer.dk/dallund

Sumi ikiorneqarsinnaavunga kiisalu siunnersorneqarsinnaavunga?

Kræftimut akiuinialuni suliniaqatigiiffik, Neriuffik Kalaallit Nunaanni sumiif-
finni amerlasuuni immikkoortortaqarfeqarpoq. Ilinnut qaninnerpaaq su-
miinnersoq qanorlu saaffigineqarsinnaanersoq pillugu napparsimmavimmi
sulisunut nakorsamullu paasinarsinnaavat. Imaluunniit Neriuffiup Kattuffia
Nuummiittoq saaffigisinnaavat uunga:

Neriuffiit Kattuffiat

Postboks 1546

Aqqusinersuaq 48

3900 Nuuk

Oqarasuaat: **+299 49 04 89**

Fax: **+299 31 25 04**

E-mail

neriuffik@greenet.gl

Internet-ikut nittartagaq

www.neriuffik.gl

Imerajuup ingerlanera qanoq ittuua?

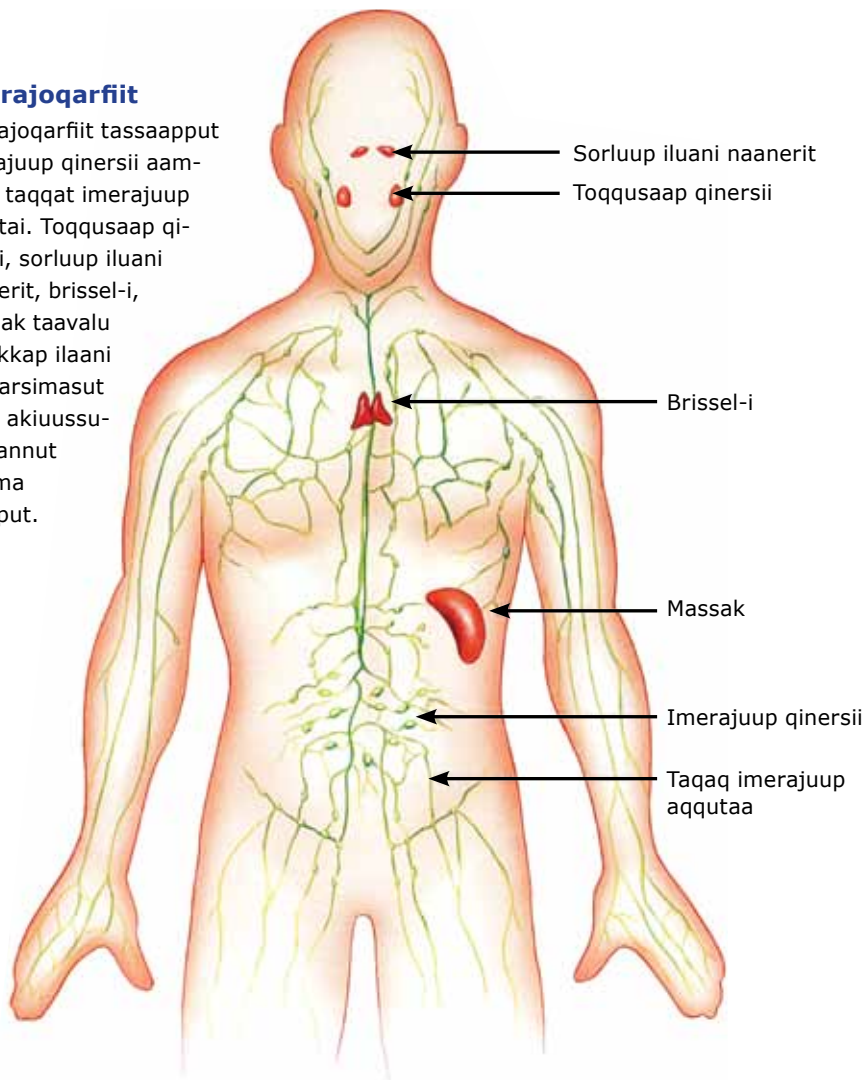
Imerajuup ingerlanera aap ingerlaveerarpassuunik attaveqaataavoq, taak-kulu timimi tamarmi nassaassaapput. Imerajummi aap ingerlavii sananeqaatinik akiuuttartunik ingerlanneqartarput (lymfocytterne). Imerajummi aap ingerlavii aamma imermik annertuallaalersoqarpat ipiutaasaniit piarlugit allamut ingerlattarpai, taamaalilluni imermik katersuuttoqalinnginnias-sammatt.

Imerajuup ingerlanera massammik, toqqusaap qinersiunik, brisle-mik, patermik, aamma eertatut ilusilinnik 400-rujut missaanniittunik imerajuup sorujuarneqartarfiinik, timimi tamani nassaassaasunik, soorlu qungatsimi, unermi, imeqqutammi, sakissami aamma nassat iluanni peqarpoq.

Sananeqaatit minnerit allanartut takkuppata, imaluunniit imerajuup imertaanut tappiorannartut takkuppata (assersuutigalugu aseruunneqarpat) taava sananeqaatit minnerit imerajuup sorujuarneqartarfii saneqqutis-savaat. Uani lymfocytternit naammattoorneqassapput, taakkulu sananeqaatit minnerit aserortissavaat. Nalinginnaasumik imerajuup sorujuarneqartarfii malugisinnaanngilatit, kisianni aseruunneqaruit, imerajummilu imertaq salinneqarpat, taava imerajummi sorujuarneqartarfiit sap. akunni-aluini pullassapput annernarlutillu.

Imerajoqarfiit

Imerajoqarfiit tassaapput imerajuup qinersii aam-malu taqqat imerajuup aqqutai. Toqqusaap qinersii, sorluup iluani naanerit, brissel-i, massak taavalu inalukkap ilaani siaruarsimasut timip akiussutissaannut aamma ilaapput.

Imerajuup qinersia akimut avitaq

Titartakkap takutippaa imerajuup qinersia akimut avitaq. Imerajuup qinersia cm-p affaa cm-llu marluk akornanni angissuseqarpoq issingersitullu (filteritut)atuulluni imerajuup ingerlaarnerani. Imerajuup qinersii timip akiussutissaannut ilaapput.

Neriuffiit Kattuffiat

Postboks 1546
Aqqusinersuaq 48
3900 Nuuk

Tlf. +299 49 04 89

Fax: +299 31 25 04

neriuffik@greennet.gl

www.neriuffik.gl

